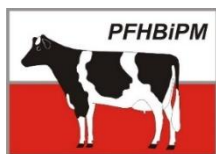

Polski Związek
Hodowców i Producentów
Trzody Chlewnej
„POLSUS”

FEDERACJA ZWIĄZKÓW PRACODAWCÓW
- DZIERŻAWCÓW I WŁAŚCICIELI ROLNYCH

KRAJOWA RADA DROBIARSTWA
IZBA GOSPODARCZA

Warszawa, dnia 15 września 2021 r.

Wspólne uwagi krajowych organizacji rolniczych do drugiej wersji Planu Strategicznego dla WPR na lata 2023- 2027

Jako czołowe krajowe organizacje rolnicze zrzeszające producentów i hodowców chcemy zgłosić poniższe uwagi i proponowane zmiany do drugiej wersji Planu Strategicznego dla WPR na lata 2023- 2027.

L. p.	Numer interwencji	Proponowane zmiany i uzasadnienie
1.	Deklaracja strategiczna, Wstęp (str. 9)	<p>Po zdaniu „Wspierany będzie rozwój innowacyjności (...) , w tym cyfrowe.” należy dodać zdanie „Promowane będzie wykorzystanie genotypowania roślin i zwierząt w celu doskonalenia nowych cech, zwłaszcza tych wpływających na zmniejszenie obciążenie środowiska produkcją rolniczą oraz poprawiających zdrowie i dobrostan zwierząt.” (str. 9)</p> <p>Zdanie „WPR będzie promować zrównoważone metody gospodarowania, przyjazne klimatowi i środowisku” należy uzupełnić słowami „w tym metody rolnictwa precyzyjnego.” (str. 9)</p> <p>Po zdaniu „ Priorytetem będzie wysoka jakość żywności, (...) i poprawa dobrostanu zwierząt.”, należy dodać zdanie „Dzięki etykietowaniu żywności konsumenci będą otrzymywali wiarygodną informację o systemie produkcji, z którego pochodzą produkty rolne, oraz poziomie dobrostanu zwierząt, dostarczających tych produktów.”</p>
2.	2.2.2.1. Skrót analizy SWOT dla celu szczegółowego 2	<p>Zwraca uwagę fakt, że skrót analizy SWOT pomija całkowicie korzyści, jakie z punktu widzenia konkurencyjności gospodarstw, a także ukierunkowania na badania naukowe i technologię, może przynieść wykorzystanie postępu w zakresie genotypowania roślin i zwierząt. Dlatego po pierwszym akapicie, zaczynającym się</p>

		<p>od słów „Polski sektor rolno-spożywczy ...” proponujemy dodać następujący tekst:</p> <p>„Postęp genetyczny i optymalne dostosowanie genotypu zwierząt do warunków produkcji mają kluczowe znaczenie dla konkurencyjności gospodarstw, dobrostanu zwierząt, bezpieczeństwa żywności oraz zmniejszenia negatywnego wpływu produkcji zwierzęcej na środowisko naturalne. Znaczny postęp w tym zakresie może być uzyskany dzięki wykorzystaniu informacji uzyskiwanej w drodze genotypowania zwierząt. Niestety, ta nowoczesna technologia jest nadal w niewielkim stopniu wykorzystywana w Polsce. Dlatego wspierane będą działania mające na celu szersze wykorzystanie informacji genomowej w gospodarstwach utrzymujących zwierzęta gospodarskie”.</p>			
3.	2.2.2.2. Opis strategii interwencji dla celu szczegółowego 2	<p>Zdanie „Wsparcie powinno być ukierunkowane także na inwestycje zwiększające efektywność wykorzystania środków do produkcji rolnej (m.in. dzięki wdrożeniu rozwiązań rolnictwa precyzyjnego)” należy uzupełnić umieszczając w nawiasie (po „rolnictwa precyzyjnego” słowa „technologii teleinformatycznych oraz technologii DNA”.</p> <p>Po zdaniu „Przede wszystkim zauważalna jest potrzeba inwestowania w budowę (...) służących produkcji zwierzęcej” należy dodać zdanie: „Nowe i modernizowane budynki powinny zapewniać podwyższony poziom dobrostanu zwierząt oraz ich bezwzględne utrzymanie.”</p>			
4.	2.2.3.2. Opis strategii interwencji dla celu szczegółowego 3 (str. 27).	<p>Wskaźniki rezultatu dla celu 3.</p> <table border="0"> <tr> <td>R.10</td> <td>Lepsza organizacja łańcucha dostaw: odsetek rolników uczestniczących we wspieranych grupach producentów, organizacjach producentów, rynkach lokalnych, krótkich łańcuchach dostaw i systemach jakości.</td> <td>0,95%</td> </tr> </table> <p>Prosimy o wyjaśnienie przyjętego wskaźnika, ponieważ przyjęty wskaźnik wydaje się być błędnym lub zbyt mało ambitnym. Ten wskaźnik odpowiada około 13 tys. rolników. Aktualnie tylko w systemach jakości jest więcej</p>	R.10	Lepsza organizacja łańcucha dostaw: odsetek rolników uczestniczących we wspieranych grupach producentów, organizacjach producentów, rynkach lokalnych, krótkich łańcuchach dostaw i systemach jakości.	0,95%
R.10	Lepsza organizacja łańcucha dostaw: odsetek rolników uczestniczących we wspieranych grupach producentów, organizacjach producentów, rynkach lokalnych, krótkich łańcuchach dostaw i systemach jakości.	0,95%			

		rolników. W naszej opinii ten wskaźnik powinien wynieść ponad 5%.
5.	2.2.4.2 Opis strategii interwencji dla celu szczegółowego 4	(str. 32) Po zdaniu „Zakres inwestycji będzie obejmował (...) sterowanie na odległość” należy dodać zdanie: „Wspierane będą także inwestycje w gospodarstwach, obejmujące zakup sprzętu komputerowego i teleinformatycznego oraz oprogramowania umożliwiającego korzystanie z aplikacji mobilnych na terenie gospodarstwa, w tym wewnątrz budynków inwentarskich oraz na użytkach rolnych”. (str. 34) Wskaźniki rezultatu dla celu 4 proponujemy uzupełnić o: R.13 Ograniczenie emisji w sektorze zwierząt gospodarskich: odsetek dużych jednostek przeliczeniowych inwentarza objętych wsparciem na ograniczenie emisji gazów cieplarnianych lub amoniaku, w tym na gospodarowanie obornikiem
6.	2.2.5.1. Skrót analizy SWOT dla celu szczegółowego 5	Po zdaniu „Kluczowym elementem jest rozwój i wykorzystanie postępu biologicznego (...) odmian roślin i ras zwierząt.” należy dodać „W celu optymalnego wykorzystania możliwości, stwarzanych przez postęp biologiczny, wspierane będzie genotypowanie zwierząt oraz wykorzystanie informacji genomowej przez gospodarstwa rolne.”
7.	ROZDZIAŁ 2. OCENA POTRZEB I OPIS STRATEGII INTERWENCJI 2.2.9 Cel 9 Poprawa reakcji unijnego rolnictwa na potrzeby społeczne dotyczące żywności i zdrowia, w tym wysokiej jakości, bezpiecznej i bogatej w składniki odżywcze żywności, produkowanej w sposób zrównoważony, ograniczenie marnowania żywności a także poprawa dobrostanu zwierząt i zwalczanie oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe (art. 6 ust. 1 lit. i) projektu rozporządzenia o Planach Strategicznych) 2.2.9.1. Skrót analizy SWOT dla celu szczegółowego 9 (art. 96, ust. 1, lit. a) projektu	<ul style="list-style-type: none"> • Zdefiniowana została potrzeba: Wspieranie redukcji stosowania antybiotyków w produkcji zwierząt gospodarskich wg zasady „tak mało jak to konieczne” w tym digitalizacja procesu monitorowania tego procesu. • (...) <i>Planowane są szkolenia dla lekarzy weterynarii i dla doradców rolniczych. Podjęta została współpraca z ekspertami. Zaplanowana jest digitalizacja monitorowania zużycia środków przeciwdrobnoustrojowych w poszczególnych gospodarstwach, z podziałem na gatunki zwierząt.</i> • W proponowanych interwencjach nie widać odniesienia do redukcji antybiotyków (tylko edukacja i monitoring). Sama edukacja lekarzy i rolników nie spowoduje zmniejszenia stosowania antybiotyków. Powinna być zachęta finansowa do stosowania profilaktyki, co wpłynie na ograniczenie stosowania antybiotyków. <p>UZASADNIENIE Uwzględnienie w KPS podnoszenia zdrowotności zwierząt poprzez dofinansowanie programów profilaktycznych dla</p>

	rozporządzenia o Planach Strategicznych) 21	zwierząt, zwrot kosztów badań laboratoryjnych, stałej opieki weterynaryjnej nad stadem– podobnie jak we wspieraniu walki z warrozą u pszczoł- pozwoli również na ograniczenie stosowania antybiotyków. Ponadto wprowadzenie dopłat, np. za stałą opiekę weterynaryjną czy profilaktyczne programy zdrowotne wpływałoby również na końcową jakość produktów. (str. 57) Należy uzupełnić Wskaźniki rezultatu dla celu 9 o wskaźnik R.10 Udział gospodarstw uczestniczących w grupach producentów, organizacjach producentów, rynkach lokalnych, krótkich łańcuchach dostaw i systemach jakości wspieranych przez WPR.
8.	2.2.9.2. Opis strategii interwencji dla celu szczegółowego 9	W akapicie rozpoczynającym się słowami „W Strategii „Od pola do stołu” wyznaczono ambitne cele ...” należy na końcu dodać następujący tekst” „Ograniczenie negatywnego wpływu produkcji zwierzęcej na środowisko przy zachowaniu wysokich wymogów odnośnie zdrowia i dobrostanu zwierząt, wymaga uwzględnienia tych celów w doskonaleniu genetycznym populacji zwierząt gospodarskich. Dlatego wspierane będą działania mające na celu optymalne wykorzystanie możliwości, jakie w tym zakresie stwarza genotypowanie zwierząt i wykorzystanie uzyskanej informacji w zarządzaniu stadem.”
9.	2.2.10.2. Opis strategii interwencji dla celu szczegółowego 10	(str. 60) Na końcu akapitu, który rozpoczyna się słowami „Niezbędne jest również zapewnienie wsparcia wykorzystania narzędzi ICT w doradztwie rolniczym ...” należy dodać zdanie: „W celu umożliwienia rolnikom efektywnego wykorzystania doradztwa internetowego oraz innych usług internetowych, służących poprawie zarządzania gospodarstwem, wspierane będą inwestycje umożliwiające korzystanie z aplikacji mobilnych na terenie gospodarstwa, w tym wewnątrz budynków inwentarskich oraz na użytkach rolnych.”
10.	ROZDZIAŁ 5. OPIS INTERWENCJI: PŁATNOŚCI BEZPOŚREDNIE, INTERWENCJE SEKTOROWE I INTERWENCJE NA RZECZ ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH Kod interwencji I 4.6 (str. 106)	Nazwa interwencji: Ekoschemat - Wymieszanie obornika na gruntach ornym w ciągu 12 godzin od aplikacji zakłada szacowaną stawkę na poziomie 428 zł/ha. Interwencja zakłada, iż rolnik wymiesza obornika z glebą maksymalnie w ciągu 12 godzin od aplikacji na gruncie ornym; potwierdzi realizację tej praktyki za pomocą tzw. zdjęcia geotagowanego przy wykorzystaniu aplikacji udostępnionej przez ARiMR oraz jest obowiązek przykrywania obornika w miejscu składowania. Celem ekoschematu jest ograniczenie emisji amoniaku do atmosfery poprzez wymieszanie obornika w okresie maksymalnie 12 godzin od jego aplikacji na glebę oraz

		<p>przez obowiązek przykrywanie obornika w miejscu jego składowania. Kolejna interwencja Ekoschemat - Stosowanie płynnych nawozów naturalnych innymi metodami niż rozbryzgowo, tj. w formie aplikacji dogłębowej zakłada szacowane wsparcie na poziomie 291 zł/ha. Celem ekoschematu jest ograniczenie emisji amoniaku do atmosfery w trakcie i po aplikacji płynnych nawozów naturalnych. Najskuteczniejszą metodą w tym zakresie jest aplikacja nawozów naturalnych bezpośrednio do gleby.</p> <p>Podsumowując, jeżeli wymieszamy obornik na gruntach ornych w ciągu 12 godzin od aplikacji otrzymamy 428 zł/ha. Natomiast jeżeli rolnik zainwestuje w maszyny do dogłębowej aplikacji i wybierze metodę znacznie bardziej przyjazną środowisku to otrzyma prawie jedną trzecią (32%) mniejsze wsparcie. Taka relacja wsparcia w tych interwencjach jest demotywująca i zniechęcająca do aplikacji dogłębowej. Takie podejście jest błędne i stawki powinny być zamienione. Dodatkowo prosimy o przesłanie szczegółowej analizy kosztów na podstawie, której dokonano takiej wyceny poziomu wsparcia w tych interwencjach.</p>
11.	I 4.17 Ekoschemat – Dobrostan zwierząt	<p>(str. 133)</p> <p>W „Opisie wymagań interwencji”, po słowach „Rolnik posiada plan poprawy dobrostanu zwierząt (...)” należy dodać „lub uzyskał certyfikat potwierdzający podwyższony poziom dobrostanu zwierząt w gospodarstwie”.</p> <p>W „Opisie wymagań interwencji”, w części dotyczącej krów mlecznych, dodać podpunkt:</p> <p>„c. uzyskanie certyfikatu podwyższonego dobrostanu</p> <ul style="list-style-type: none"> - gospodarstwo posiada ważny certyfikat potwierdzający podwyższony poziom dobrostanu utrzymywanych w nim krów mlecznych i cieląt; - certyfikat został uzyskany zgodnie z wymogami systemu certyfikacji, zatwierdzonego przez MRiRW.” <p>(str. 139)</p> <p>W dziale „Forma i wysokość wsparcia”, w zdaniu rozpoczynającym się od „Szacowane stawki płatności (...)” dodać tiret:</p> <p>„- dobrostanu krów mlecznych – uzyskanie certyfikatu: 600 zł/krowę,”</p> <p style="text-align: center;">Wnioskujemy o podwyższenie stawek:</p> <p>Forma i wysokość wsparcia:</p> <p>Szacowane stawki płatności w przypadku:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dobrostanu loch: 400 zł/ lochę,

		<p>- dobrostanu tuczników 115 zł/tuczniaka, Uzasadnienie: Dotychczas w ramach działania Dobrostan zwierząt w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dobrostan loch złożono 2 454 wniosków w roku 2020 i 22 509 wniosków w 2021 roku • Dobrostan tuczników złożono 2 104 w 2020 roku i 2 156 wniosków w 2021 roku <p>Niskie zainteresowanie działaniem wynika z braku rekompensaty utraconych korzyści i poniesionych kosztów wynikających z dostosowania się do wymagań określonych w działaniu Dobrostan zwierząt.</p> <p>Dobrostan opasów - utrzymywanie na ściółce; Proponujemy zmienić na - utrzymywanie na ściółce lub zapewne nie ściółki na minimum 50% powierzchni; Dla zapewnienia komfortu zwierzętom wystarczy jeśli będą miały możliwość przebywania na na ściółce.</p> <p>- zapewnienie dostępu do wybiegu przez co najmniej 4 godz. dziennie przez cały rok, z możliwością zastąpienia przebywania na wybiegu przez zapewnienie zwiększonej o co najmniej 20% powierzchni bytowej w budynkach</p> <p>Nie zawsze wybiegi są możliwe do wykonania ze względów technicznych, bądź wymagają znacznych inwestycji co powinno wymagać wsparcia inwestycyjnego do dobrostanu. Proponujemy zapis jak powyżej oraz zróżnicowanie wysokości dopłat</p> <ol style="list-style-type: none"> a) bez wybiegów 269 zł/szt b) z wybiegami 400zł/szt
12.	<p>ROZDZIAŁ 5. OPIS INTERWENCJI: PŁATNOŚCI BEZPOŚREDNIE, INTERWENCJE SEKTOROWE I INTERWENCJE NA RZECZ ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH 5.1. Opis interwencji w formie płatności bezpośrednich I 5.1-13. Wsparcie dochodów związane z wielkością produkcji do krów/ do młodego bydła/ do owiec/ do kóz/ do buraków cukrowych/</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Krajowy Plan Strategiczny nadal nie przewiduje wsparcia dochodów związanego z wielkością produkcji do ważnych gospodarczo gatunków zwierząt (np. do świń). • Ponownie wnioskujemy o uwzględnienie wsparcia dla tego ważnego gatunku zwierząt gospodarskich w ramach dedykowanej Interwencji: Wsparcie dochodów związane z wielkością produkcji do świń lub przynajmniej uwzględnienie Interwencji: Wsparcie dochodów związanego z hodowlą do loch (czystych ras <u>wpisanych do ksiąg hodowlanych i uczestniczących w realizacji programów</u>

<p>do chmielu/ do lnu/ do konopi włóknistych/ do pomidorów/ do truskawek/ do ziemniaków skrobiowych/ do roślin pastewnych/ do roślin strączkowych na ziarno</p>	<p><u>hodowlanych zatwierdzonych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • W uzasadnieniu różnych interwencji trafnie zdefiniowano potrzeby i podano właściwe uzasadnienie, dlaczego konieczna jest interwencja i wsparcie, które powinno trafić do rolników m. in. w przypadku kóz, buraków cukrowych, konopi, pomidorów, truskawek, ziemniaków czy roślin pastewnych. Autorzy Krajowego Planu Strategicznego nie chcą widzieć tych samych potrzeb w sektorze trzody chlewnej, a w szczególności w hodowli świń. Nie ma zdefiniowanych takich potrzeb wraz z uzasadnieniem w odniesieniu do świń, a w szczególności do loch hodowlanych. Potrzeby i ich uzasadnienie przypisane do ww. interwencji odnoszą się też do świń; np. • <i>Zwiększenie indywidualnego dochodu w rolnictwie w celu zapewnienia rolnikom godnego poziomu życia i wyrównywania szans rozwojowych, ekonomicznych, społecznych.</i> • <i>Utrzymanie produkcji w sektorach produkcji rolnej szczególnie istotnych ze względów gospodarczych, społecznych lub środowiskowych, a znajdujących się w trudnej sytuacji.</i> • <i>Poprawa pozycji ekonomicznej rolnictwa unijnego względem rolnictwa światowego w związku z przewagą kosztową rolnictwa światowego wynikającą m.in. z różnic w standardach produkcji związanych z ochroną środowiska i klimatu.</i> • <i>Zapewnienie stabilności dochodów gospodarstw przez łagodzenie skutków ryzyka cenowego (wynikającego ze zmienności koniunktury) i produkcyjnego (wynikającego ze zmienności uwarunkowań klimatyczno-pogodowych oraz występowania klęsk żywiołowych, inwazji szkodników, chorób zwierząt i roślin)- taką potrzebę o autorzy KPS widzieli także w przypadku interwencji dot. ASF, Dopłat do składek ubezpieczenia zwierząt gospodarskich, i Dofinansowania Funduszy Wzajemnościowych</i> • <i>Wsparcie będzie przeciwdziałać spadkowi opłacalności produkcji rolnej w gospodarstwach prowadzących np. hodowlę świń</i> • <i>ukierunkowanie wsparcia na rolników posiadających lochy hodowlane ma zapobiegać nasileniu się, w sektorze świń, trudności, które mogłyby spowodować zaniechanie produkcji i negatywnie wpłynąć na inne części łańcucha dostaw lub rynki powiązane. Brak kryteriów wyboru operacji, wszyscy wnioskujący spełniający</i>
--	--

		<p><i>warunki kwalifikowalności są uprawnieni do jej otrzymania. Wsparcie do loch hodowlanych będzie przeciwdziałać spadkowi opłacalności produkcji rolnej w gospodarstwach utrzymujących zwierzęta.</i></p> <p>UZASADNIENIE:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hodowla zarodowa jest działalnością prowadzoną w cyklu zamkniętym, na rasach czystych i wymaga większych umiejętności niż np. tucz. Hodowcy nie mogą skorzystać z efektów heterozji i z meblowania miotów. Koszty ponoszone na hodowlę zarodową są wyższe niż chów tuczników i wynikają m. in. z innego żywienia, podwyższonych standardów utrzymania i partycypowania hodowców w kosztach oceny wartości użytkowej. • Gospodarstwa zajmujące się hodowlą zarodową podlegają tym samym prawom rynkowym, biologicznym oraz zmianom klimatycznym, co inne gospodarstwa - są to m. in. niestabilne warunki pracy wynikające z ASF i COVID-19, drożące pasze, import prosiąt, mięsa i półtuszy, kłopoty w obrocie materiałem hodowlanym oraz w sprzedaży tuczników ponoszą ryzyko produkcyjne i cenowe. W obawie przed rozprzestrzenieniem się wirusa ASF oraz zakłóceniami na rynku spowodowanymi COVID-19 hodowcy nie zwiększają stanów loch hodowlanych, a często zmuszeni są do podejmowania ostatecznych decyzji polegających na rezygnacji z hodowli. Dlatego potrzebne jest wsparcie dla stad hodowlanych, które prowadzą hodowlę świń na bazie świń wpisanych do ksiąg hodowlanych i uczestniczących w realizacji programów hodowlanych zatwierdzonych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi • Gospodarstwa zajmujące się hodowlą zarodową, to najczęściej małe gospodarstwa, a hodowcy wobec ASF i COVID coraz częściej ograniczają lub wręcz rezygnują z działalności. W strukturze stad hodowlanych stada do 10 loch stanowią ok. 20%; stada od 11-20 loch to 37%; stada 21-50 loch stanowią 32%; stada od 51-100 loch to 9% i 1% stad o liczbie loch pow. 100 szt. • Gospodarstwa trzodowe, w tym hodowla zarodowa świń, to wyspecjalizowane gospodarstwa. Zapewniają w dużym stopniu bezpieczeństwo żywnościowe kraju i gwarantują krajowe bezpieczeństwo hodowlane. Powinny otrzymywać dodatkowe wsparcie, które będzie
--	--	--

		<p>stanowiło zachętę do kontynuowania produkcji rolnej.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podmiot odpowiedzialny za prowadzenie ksiąg hodowlanych i oceny wartości użytkowej świń od wielu lat obserwuje dramatyczny spadek populacji loch hodowlanych. Od 2003 roku do chwili obecnej liczba loch objętych oceną zmniejszyła się aż o 87% w stadach ras polskiej białej zwistouchiej i u wielkiej białej polskiej (dane POLSUS, wg stanu na dzień 31.08.2021). Przy braku własnego potencjału genetycznego w postaci wystarczającej liczby loch hodowlanych trudno będzie odbudować pogłowie świń i zapewnić długoterminowe bezpieczeństwo hodowlane, skazując krajową produkcję nie tylko na import prosiąt i warchlaków, ale także import loch i knurów. Ww. rasy zostały w 2018 r. wpisane na Listę Produktów Tradycyjnych prowadzoną przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Stanowią bazę do produkcji surowca, który może być oznaczony jako Produkt polski oraz spełniają wymagania do produkcji w systemie jakości PQS uznanym przez MRiRW za krajowy system jakości żywności. <p>(str. 141).</p> <p>Nazwa interwencji: Wsparcie dochodów związane z produkcją do krów. W opisie warunków kwalifikowalności zawarto warunek: „Rolnik posiada nie więcej niż 50 szt. kwalifikujących się zwierząt”. Oznacza to, iż każde gospodarstwo, w którym jest więcej niż 50 kwalifikujących się zwierząt jest całkowicie wykluczone ze wsparcia. Jest to zapis bardzo restrykcyjny i wprowadzają bardzo duże ograniczenia. W konsekwencji wsparcie może być nieefektywnie ukierunkowane. W naszej ocenie powinniśmy całkowicie usunąć ten warunek, tym bardziej że i tak wsparcie przyznawane jest do maksymalnie 20 sztuk.</p> <p>Proponujemy zniesienie limitów wsparcia i preferowaną obsadę dla 300 ha wielkości 300- 450 krów.</p>
13.	<p>15.2.</p> <p>Nazwa interwencji: Wsparcie dochodów związane z produkcją do młodego bydła.</p>	<p>(str. 143)</p> <p>W opisie warunków kwalifikowalności zawarto warunek: „Rolnik posiada nie więcej niż 50 szt. kwalifikujących się zwierząt”. Oznacza to, iż każde gospodarstwo, w którym jest więcej niż 50 kwalifikujących się zwierząt jest całkowicie wykluczone ze wsparcia. Jest to zapis bardzo</p>

		<p>restrykcyjny i wprowadzają bardzo duże ograniczenia. W konsekwencji wsparcie może być nieefektywnie ukierunkowane. W naszej ocenie powinniśmy całkowicie usunąć ten warunek tym bardziej że i tak wsparcie przyznawane jest do maksymalnie 20 sztuk.</p>
14.	<p>ROZDZIAŁ 5. OPIS INTERWENCJI: PŁATNOŚCI BEZPOŚREDNIE, INTERWENCJE SEKTOROWE I INTERWENCJE NA RZECZ ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH 5.3. Opis interwencji II filaru I 10.1.1. Inwestycje w gospodarstwach rolnych zwiększające konkurencyjność (dotacje) Ograniczenie w warunkach kwalifikowalności: Wielkość ekonomiczna gospodarstwa uprawnionego do otrzymania pomocy wynosi co najmniej 25 tys. euro i nie więcej niż 250 tys. euro.</p>	<p>Ponownie wnioskujemy o dodanie zapisu: ograniczenia/wykluczenia nie dotyczą stad hodowlanych, które prowadzą hodowlę świń na bazie świń wpisanych do ksiąg hodowlanych i uczestniczących w realizacji programów hodowlanych zatwierdzonych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.</p> <p>UZASADNIENIE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gospodarstwa zajmujące się hodowlą zarodową, to najczęściej małe gospodarstwa, a hodowcy wobec ASF i COVID coraz częściej ograniczają lub wręcz rezygnują z działalności. W strukturze stad hodowlanych stada do 10 loch stanowią ok. 20%; stada od 11-20 loch to 37%; stada 21-50 loch stanowią 32%; stada od 51-100 loch to 9% i 1% stad o liczbie loch pow. 100 szt. • Gospodarstwa trzodowe, w tym hodowla zarodowa świń, to wyspecjalizowane gospodarstwa. Zapewniają w dużym stopniu bezpieczeństwo żywnościowe kraju i gwarantują krajowe bezpieczeństwo hodowlane. Powinny otrzymywać dodatkowe wsparcie, które będzie stanowiło zachętę do kontynuowania produkcji rolnej. <p>(str. 222). W „Opisie wymagań interwencji” zdanie „Ta interwencja wspiera wyłącznie (...) i jego zorientowania na rynek.” należy uzupełnić o frazę: „ przy zachowaniu odpowiedniego poziomu dobrostanu zwierząt”.</p> <p>(str. 222) W „Opisie wymagań interwencji”, w zdaniu „Celem interwencji jest (...) dodać podpunkt: „promowanie metod rolnictwa precyzyjnego”.</p> <p>(str. 223) W „Opisie warunków kwalifikowalności” należy dodać obszar „c”, obejmujący inwestycje mające na celu wdrożenie metod rolnictwa precyzyjnego w uprawie roli i roślin.</p> <p>(str. 224)</p>

		<p>W „Opisie warunków kwalifikowalności”, w zdaniu rozpoczynającym się od słów „Nie przewiduje się wsparcia gospodarstw w zakresie: (...)” należy dodać podpunkt „ – inwestycji polegających na budowie lub modernizacji budynków inwentarskich, jeśli będzie w nich stosowany uwięziowy system utrzymania zwierząt.”</p> <p>Wnosimy o zwiększenie kwoty wsparcia produkcji prosiąt do 10 mln zł. oraz zwiększenia górnej wielkości ekonomicznej gospodarstwa do 1 mln euro.</p> <p>Uzasadnienie: Nie dokonano analizy oceny skuteczności dotychczasowych programów wsparcia produkcji prosiąt z PROW. W naszej ocenie dotychczasowy program wsparcia produkcji prosiąt w Polsce nie przyniósł zakładanych rezultatów. W Polsce brakuje producentów dużych partii prosiąt o znanym statusie zdrowotnym i wyrównanych parametrach jakościowych. Import prosiąt z roku na rok rośnie, a nasza branża coraz bardziej uzależnia się od dostaw z Danii.</p> <p>Optymalna ze względu na środowisko i ekonomicznie uzasadniona skala produkcji prosiąt objęta wsparciem powinna wynosić ok. 750 macior. Przy założeniu utrzymania wsparcia dla gospodarstw rodzinnych do 300 ha liczba, to zgodnie z Kodeksem Dobrej Praktyki Rolniczej, liczba macior, których odchody można zagospodarować na tej powierzchni gruntów wynosi 2000 szt.</p> <p>(str. 223)</p> <p>W „Opisie warunków kwalifikowalności”, w punkcie a), po podpunkcie „- stosowaniu rozwiązań rolnictwa 4.0 (...) do produkcji zwierzęcej”, należy dodać podpunkt: „- zakupie sprzętu komputerowego, teleinformatycznego i oprogramowania umożliwiającego korzystanie z aplikacji mobilnych na terenie gospodarstwa, w tym wewnątrz budynków inwentarskich”</p> <p>(str. 223)</p> <p>W „Opisie warunków kwalifikowalności”, w punkcie a), po podpunkcie „- stosowaniu rozwiązań rolnictwa 4.0 (...) do produkcji zwierzęcej”, należy dodać podpunkt: „- zakupie sprzętu komputerowego, teleinformatycznego i oprogramowania umożliwiającego korzystanie z aplikacji mobilnych na terenie gospodarstwa, w tym wewnątrz budynków inwentarskich”</p>
15.	I 10.1.2. Inwestycje w gospodarstwach rolnych zwiększające konkurencyjność (Instrumenty finansowe)	<p>(str. 226)</p> <p>W „Opisie wymagań interwencji”, w zdaniu „Celem interwencji jest (...)” dodać podpunkt: „promowanie metod rolnictwa precyzyjnego”.</p>

16.	ROZDZIAŁ 5. OPIS INTERWENCJI: PŁATNOŚCI BEZPOŚREDNIE, INTERWENCJE SEKTOROWE I INTERWENCJE NA RZECZ ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH 5.3. Opis interwencji II filaru I 10.3. Inwestycje zapobiegające rozprzestrzenianiu się ASF	<p>W opisie warunków kwalifikowalności proponuje się uzupełnić zapis:</p> <p>W przypadku chow lub hodowli świń ras rodzimych i świń czystych ras <u>wpisanych do ksiąg hodowlanych i uczestniczących w realizacji programów hodowlanych zatwierdzonych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi</u> nie obowiązuje warunek dotyczący liczby świń w stadzie.</p> <p>UZASADNIENIE</p> <p>Uzupełnienie opisu nie będzie budziło wątpliwości, o które rasy czyste świń chodzi.</p> <p>Proponujemy podwojenie kwoty pomocy publicznej do 160 mln, aby mogło skorzystać więcej podmiotów.</p> <p>Uzasadnienie: Liczba ognisk w stadach trzody chlewnej w roku bieżącym przekroczyła 100 i z pewnością będzie wyższa niż w roku ubiegłym. Kluczową sprawą w ograniczenia epidemii ASF jest wprowadzenie bioasekuracji w jak największej liczbie gospodarstw utrzymujących świnię. Zakładana w Planie Strategicznym liczba beneficjentów w liczbie 6230 jest niewystarczająca w stosunku do potrzeb.</p>
17.	ROZDZIAŁ 5. OPIS INTERWENCJI: PŁATNOŚCI BEZPOŚREDNIE, INTERWENCJE SEKTOROWE I INTERWENCJE NA RZECZ ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH 5.3. Opis interwencji II filaru I 10.4. Inwestycje przyczyniające się do ochrony środowiska i klimatu	<ul style="list-style-type: none"> • Interwencja wskazuje, że obejmuje także produkcję zwierzęcą, ale jest to wsparcie związane np. z przechowywaniem nawozów naturalnych; interwencja nie przewiduje wsparcia dla produkcji zwierzęcej, które pozwoliłoby na zastosowanie praktyk ograniczających emisję gazów - amoniaku, np. precyzyjne normowanie dawek pokarmowych, żywienie wielofazowe, wykorzystywanie zwierząt o określonej wydajności (wymiana stada na zwierzęta hodowlane o lepszej wartości genetycznej, poddane ocenie wartości użytkowej potwierdzonej świadectwem zootechnicznym), stosowanie w produkcji zwierzęcej środków/preparatów ograniczających emisję amoniaku oraz innych gazów (ograniczanie odorów) lub urządzeń neutralizujących zapachy. • Wnioskujemy o uwzględnienie wsparcia dla produkcji zwierzęcej w zakresie ochrony środowiska i klimatu. <p>UZASADNIENIE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podejmowanie ww. działań i stosowanie substancji ograniczających udział amoniaku wpływałoby na ochronę środowiska i klimatu oraz wpływałoby na poprawę jakości życia na wsi.

		<p>Uwzględnienie inwestycji/działań w produkcji zwierzęcej przyczyniających się do ochrony środowiska i klimatu pomogłoby wizerunkowo produkcji zwierzęcej, wskazując że rolnicy chronią środowisko i klimat, podejmując odpowiednie działania.</p> <p>(str.232)</p> <p>Nazwa interwencji: Inwestycje przyczyniające się do ochrony środowiska i klimatu. W opisie warunków kwalifikowalności proponujemy dodać, iż w ramach interwencji wspierane będą również inwestycje materialne i niematerialne związane z dostosowaniami do niskoemisyjnego utrzymania zwierząt. Brak wymienienia tego obszaru wprost w tym punkcie może ograniczać ewentualne pożądane działania w tym zakresie w późniejszym terminie. Jednocześnie należy zaznaczyć, że skoro produkcja zwierzęca jest postrzegana jako duży emitent obciążenia na środowisko to największe korzyści środowiskowe można uzyskać zmniejszając presję w tym zakresie.</p> <p>Należy uzupełnić:</p> <table data-bbox="758 1075 1380 1825"> <tr> <td data-bbox="758 1075 1037 1142">1. Wskaźnik rezultatu</td> <td data-bbox="1037 1075 1380 1500"> R.13 Ograniczenie emisji w sektorze zwierząt gospodarskich: odsetek dużych jednostek przeliczeniowych inwentarza objętych wsparciem na ograniczenie emisji gazów cieplarnianych lub amoniaku, w tym na gospodarowanie obornikiem </td> </tr> <tr> <td></td> <td data-bbox="1037 1500 1380 1825"> R.10 Udział gospodarstw uczestniczących w grupach producentów, organizacjach producentów, rynkach lokalnych, krótkich łańcuchach dostaw i systemach jakości wspieranych przez WPR. </td> </tr> </table> <p>2. Kryteria wyboru o udział w niskoemisyjnych, uznanych i notyfikowanych systemach jakości</p> <p>3. Opis warunków kwalifikowalności o realizację planów ograniczania emisji gazów cieplarnianych</p>	1. Wskaźnik rezultatu	R.13 Ograniczenie emisji w sektorze zwierząt gospodarskich: odsetek dużych jednostek przeliczeniowych inwentarza objętych wsparciem na ograniczenie emisji gazów cieplarnianych lub amoniaku, w tym na gospodarowanie obornikiem		R.10 Udział gospodarstw uczestniczących w grupach producentów, organizacjach producentów, rynkach lokalnych, krótkich łańcuchach dostaw i systemach jakości wspieranych przez WPR.
1. Wskaźnik rezultatu	R.13 Ograniczenie emisji w sektorze zwierząt gospodarskich: odsetek dużych jednostek przeliczeniowych inwentarza objętych wsparciem na ograniczenie emisji gazów cieplarnianych lub amoniaku, w tym na gospodarowanie obornikiem					
	R.10 Udział gospodarstw uczestniczących w grupach producentów, organizacjach producentów, rynkach lokalnych, krótkich łańcuchach dostaw i systemach jakości wspieranych przez WPR.					

		<p>w ramach uznanych i notyfikowanych systemów jakości</p> <p>4. Formę i wysokość wsparcia o zwrot kosztów audytu CO₂, zakup systemów, sprzętu komputerowego oraz licencji służących wspomaganie prowadzenia praktyk w zakresie ograniczania emisji np. wspierających redukcję poprzez zarządzanie optymalnym żywieniem zwierząt, badanie śladu węglowego</p> <p>(str. 232)</p> <p>W „Opisie warunków kwalifikowalności”, w zdaniu „W ramach interwencji wspierane będą inwestycje materialne lub niematerialne związane z:” dodać podpunkt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wdrażaniem metod rolnictwa precyzyjnego <p>(str. 233)</p> <p>W obszarze „Forma i wysokość wsparcia”, w zdaniu „W okresie programowania maksymalna wysokość pomocy (...) górną granicę należy podnieść do 400 tys. zł.</p>
18.	I 10.6.1 Rozwój współpracy w ramach łańcucha wartości (dotacja) - w gospodarstwie	<p>(str. 239)</p> <p>W „Opisie wymagań” należy dodać zdanie „Pomoc udzielana jest na zakup usług związanych z certyfikacją gospodarstw uczestniczących w europejskich i krajowych systemach zapewnienia jakości produktów oraz dobrostanu zwierząt”.</p> <p>(str. 240)</p> <p>W „Opisie warunków kwalifikowalności” należy dodać podpunkt:</p> <p>„O pomoc może się ubiegać rolnik, małżonek rolnika , który poddał gospodarstwo ocenie wymaganej w związku z wymogami europejskiego lub krajowego systemu zapewnienia jakości produktów lub systemu certyfikacji dobrostanu zwierząt, oraz poniósł związane z tym koszty”</p> <p>(str. 241)</p> <p>W obszarze „Forma i wysokość wsparcia” należy dodać fragment:</p> <p>„w odniesieniu do kosztów certyfikacji gospodarstw, refundacja obejmuje 50% poniesionych kosztów, jednak nie więcej niż 25000 zł w okresie realizacji Programu.”</p>
19.	I.10.9.1 Rozwój usług na rzecz rolnictwa i leśnictwa	<p>(str. 252)</p> <p>W „Opisie wymagań” zdanie „Celem interwencji jest wdrażanie (...) z wykorzystaniem rozwiązań Rolnictwa 4.0” należy uzupełnić słowami „oraz zachęcenie gospodarstw do korzystania z tych usług”.</p> <p>W „Opisie wymagań” należy dodać zdanie „W ramach interwencji wspierany będzie zakup usług obejmujących tworzenie i udostępnianie map cyfrowych gospodarstw rolnych, koniecznych dla zastosowania w nich metod</p>

		<p>precyzyjnej uprawy roli i roślin, w tym wykonywanie odpowiednich badań gleboznawczych.” (str. 254)</p> <p>W obszarze „Beneficjent” należy dodać tiret: „- rolnik który udokumentuje zakup usługi polegającej na stworzeniu i udostępnieniu map cyfrowych swojego gospodarstwa oraz wykorzystanie tej informacji w ramach precyzyjnej uprawy roli i roślin”.</p> <p>-w pozycji Beneficjent proponujemy wykreślić we wszystkich podpunktach słowa „mikro-, małe- lub średnie-”.</p> <p>(str. 255)</p> <p>W obszarze „Forma i wysokość wsparcia” należy dodać zdanie „Zakup usług przez gospodarstwa – refundacja 50% udokumentowanych kosztów”</p>
20.	I 11. Premie dla młodych rolników”	<p>(str. 269)</p> <p>W „Opisie wymagań interwencji”, w zdaniu rozpoczynającym się od słów „Nie przewiduje się wsparcia gospodarstw w zakresie” (...) należy dodać podpunkt: ” - inwestycji polegających na budowie lub modernizacji budynków inwentarskich, jeśli będzie w nich stosowany uwięziowy system utrzymania zwierząt”.</p> <p>(str. 269)</p> <p>W „Opisie wymagań interwencji”, podpunkt zaczynający się od słów „- zakup nowych maszyn, ...”, po słowach „sprzętu komputerowego” należy dodać: „ teleinformatycznego”.</p>
21.	I 13.2. Tworzenie i rozwój organizacji producentów i grup producentów rolnych	<p>(str. 289)</p> <p>W „Opisie wymagań interwencji”, po słowach „Podmiot prowadzi produkcję w systemach jakości:” należy dodać tiret: - systemach certyfikowanego dobrostanu</p> <p>Zdanie „produkt lub grupa produktów, dla których podmiot został uznany odnoszą się do sektora: wieprzowiny, wołowiny i cielęciny, baraniny i koziny, chmielu, lnu i konopi, buraków cukrowych, tytoniu” należy uzupełnić słowem „mleka”</p>
22.	ROZDZIAŁ 5. OPIS INTERWENCJI: PŁATNOŚCI BEZPOŚREDNIE, INTERWENCJE SEKTOROWE I INTERWENCJE NA RZECZ ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH 5.3. Opis interwencji II filaru I 13.3. Promowanie, informowanie i marketing dotyczący żywności wytwarzanej w	<p>Wnioskujemy, aby w powyższej interwencji nie stosować katalogu zamkniętego systemów uprawnionych do wsparcia, poprzez dodanie w pozycji Beneficjent pozycji „Inne krajowe systemy jakości” .</p> <p>UZASADNIENIE</p> <p>Dodanie pozycji „Inne krajowe systemy jakości” na etapie przygotowywania Krajowego Planu Strategicznego zapobiegnie procedurom wprowadzania zamian w Krajowym Planie Strategicznym jeśli powstaną nowe systemy jakości lub istniejące uzyskają notyfikację. Zapis taki pozwoli uniknąć dyskryminowania rolników, którzy</p>

	<p>ramach systemów jakości żywności</p>	<p>chcieliby produkować w nowo powstałych systemach lub systemach, które będą notyfikowane.</p> <p>(str. 293)</p> <p>Nazwa interwencji: Promowanie, informowanie i marketing dotyczący żywności wytwarzanej w ramach systemów jakości żywności. W opisie warunków kwalifikowalności zawarto informacje, iż nie przyznaje się wsparcia na realizację działań informacyjnych, promocyjnych i marketingowych dotyczących komercyjnych znaków towarowych lub marek handlowych produktów. Jest to zapis bardzo restrykcyjny i może być czytany jako całkowity zakaz pokazywania, wykorzystywania produktów które zawierają znaki towarowe. Proponujemy przyjęcie tu takich rozwiązań jak obowiązujących w ramach finansowanych przez Komisję Europejską promocyjnych programów prostych. Dopuszcza się tam pokazanie znaków towarowych itp., ale nie jest to przekaz główny i przekaz w tym zakresie jest bardzo ograniczony. Obecny zapis, przy braku elementu elastyczności, może powodować bardzo duże problemy z wdrożeniem tej interwencji.</p> <p>Na górze 296 strony „rozjechało” się formatowanie i część zdania jest wklejona dwukrotnie i brzmi: „Szczegółowy zakres kosztów kwalifikowalnych zostanie określony w wytycznych dotyczących przedmiotowego zakresu wsparcia. których zakres zostanie określony w wytycznych dotyczących przedmiotowego zakresu wsparcia.” W formie i wysokości wsparcia wymieniono koszty kwalifikowalne – mając na względzie nasze obecne doświadczenia w naszej ocenie powinno być tu jasno zaznaczone, iż są to przykładowe koszty i że ten katalog kosztów nie jest zamknięty i ze szczegółowy będzie w rozporządzeniu określającym zasady wsparcia. W ramach katalogu kosztów zaproponowano np. „koszty przygotowania lub administrowania stroną internetową”. W naszej ocenie powinny być tu również koszty związane z social media a nie tylko ze stroną www. Dodatkowo interwencja zakłada ograniczenie możliwości występowania o środki przez jedna organizacje – nie więcej niż 2 razy. Mając na względzie doświadczenia z obecnego funkcjonowania podobnego działania w ramach PROW 2013-2020 tj. późne jego uruchomienie proponujemy wprowadzić zapis „Z tym, że, analogicznie jak ma to miejsce w ramach PROW 2014–2020, w trakcie realizacji interwencji, jednemu beneficjentowi pomoc będzie mogła zostać przyznana nie więcej niż dwa razy. Powyższe ograniczenie nie dotyczy organizacji wymienionych w Ustawie z dnia 22 maja 2009 r. o funduszach promocji produktów rolno-spożywczych.</p> <p>(str. 293)</p>
--	---	--

		<p>W obszarze „Potrzeba(-y), na którą(-e) odpowiada interwencja”, w zdaniu rozpoczynającym się od „CS 9.P4. (...)”, po słowach „a także w ramach krajowych systemów jakości żywności”, należy dodać „i systemów certyfikowanego dobrostanu.” (str. 295)</p> <p>W obszarze „Beneficjent”, w zdaniu rozpoczynającym się od „Beneficjentem interwencji jest grupa (...), w ramach unijnych lub krajowych systemów jakości o nazwach:”, po istniejącym wyliczaniu należy dodać „oraz systemów certyfikowanego dobrostanu, które powstaną w przyszłości i zostaną uznane na mocy decyzji MRiRW”.</p>
23.	<p>ROZDZIAŁ 5. OPIS INTERWENCJI: PŁATNOŚCI BEZPOŚREDNIE, INTERWENCJE SEKTOROWE I INTERWENCJE NA RZECZ ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH 5.3. Opis interwencji II filaru I 13.4. Wsparcie uczestników unijnych i krajowych systemów jakości żywności</p>	<p>Wnioskujemy, aby w powyższej interwencji nie stosować katalogu zamkniętego systemów uprawnionych do wsparcia, poprzez dodanie w pozycji Beneficjent pozycji „Inne krajowe systemy jakości” .</p> <p>UZASADNIENIE</p> <p>Dodanie pozycji „Inne krajowe systemy jakości” na etapie przygotowywania Krajowego Planu Strategicznego zapobiegnie procedurom wprowadzania zamian w Krajowym Planie Strategicznym jeśli powstaną nowe systemy jakości lub istniejące uzyskają notyfikację. Zapis taki pozwoli uniknąć dyskryminowania rolników, którzy chcieliby produkować w nowo powstałych systemach lub systemach, które będą notyfikowane.</p> <p>(str. 297-298)</p> <p>Nazwa interwencji: Wsparcie uczestników unijnych i krajowych systemów jakości żywności - w kryteriach wyboru zawarto kryterium: wnioskowanie o wsparcie przez rolników w wieku do 40 lat. Mając na względzie strukturę wiekową producentów z systemów jakości może to prowadzić do niepotrzebnych nadużyć. To jest warunek bardzo restrykcyjny. Proponujemy usunięcie. Dodatkowo w części dotyczącej wysokości wsparcia – zawarto informacje, iż w ramach interwencji planowane jest wsparcie na poziomie maksymalnym 5 000 zł na gospodarstwo/zakład przetwórczy rocznie. Jest to kwota bardzo niska w przypadku, gdy producenci pracują w więcej niż jednym systemie jakości. Proponujemy podniesienie jej do poziomu 6500 zł. Zapisy fiszki powinny również zawierać informacje o postępowaniu z nowymi systemami.</p> <p>Proponujemy uzupełnić pozycję koszty o dostosowanie się do wymogów niskoemisyjnych systemów jakości w szczególności do wymogów z zakresu redukcji emisji gazów, poprawy dobrostanu zwierząt, redukcji zużycia antybiotyków itp. Jednocześnie proponujemy uzupełnienie tej fiszki i dodanie możliwości ryczałtowego finansowania kosztów dostosowania do udziału w systemie na poziomie do 20 tys. zł. włącznie z</p>

		zobowiązaniem np. do 5 letniego udziału w tym systemie. Powyżej 20 tys. zł rolnicy mogą pozyskać środki w ramach interwencji Inwestycje przyczyniające się do ochrony środowiska i klimatu (strona 232). Wprowadzenie możliwości ryczałtowego pozyskania środków na poziomie do 20 tys. pozwoliłoby na szybkie wprowadzenie małych inwestycji dostosowujących do wymogów systemu.
24.	I 13.5. Współpraca Grup Operacyjnych EPI	<p>W wierszu „Opis wymagań interwencji”, w akapicie „Celem interwencji jest (...)”, zdanie „- ukierunkowane na badania naukowe, technologię i cyfryzację” należy uzupełnić słowami „oraz wspierające wykorzystanie informacji genomowej w produkcji roślinnej i zwierzęcej”.</p> <p>W pozycji Opis wymagań interwencji, które zapewniają efektywny wkład w realizację Celu(ów) Szczegółowego proponujemy przy Wsparciu Przygotowawczym podpunkt „– udział powyżej 5 rolników” dodać „oraz spółek prawa handlowego”.</p>

Dodatkowe uwagi bez numeru interwencji:

1. W interwencji dot. cappingu proponujemy doprecyzować, aby kwota redukcji dopłaty była pomniejszona o następujące koszty związane z pracownikami i utrzymaniem miejsc pracy:

- Koszty wynagrodzenia i wszelkie jego pochodne, w tym składki chorobowe
- Koszty medycyna pracy – obowiązkowe badania lekarskie wstępne, kontrolne, okresowe i sanitarne
- Koszty wyposażenia stanowisk pracy
- Koszty Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych
- Koszty szkoleń BHP oraz szkoleń zwiększających kompetencje twarde i miękkie pracowników
- Koszty uzyskania uprawnień niezbędnych do wykonywania pracy, np. na obsługę wózków widłowych, uprawnień energetycznych itp
- Koszty pakietów medycznych dla pracowników
- Koszty szczepień profilaktycznych
- Koszty zakupu, prania i naprawy odzieży roboczej
- Koszty posiłków regeneracyjnych
- Koszty hoteli i noclegów dla pracowników
- Koszty transportu do pracy
- Koszty wsparcia psychologicznego i prawnego dla pracowników

2. Poprawa struktury agrarnej

Fundusze Europejskiego Zielonego Ładu powinny zostać wykorzystane do poprawy krajowej struktury agrarnej. Proponujemy rozszerzyć pakiet działań w ramach wspierania dochodów gospodarstw rolnych o kierunkową zmianę struktury agrarnej, powiązanej z powiększaniem powierzchni gospodarstw oraz o poprawę wydajności produkcji.

3. Wsparcie dostępu do nowych technologii dla większych gospodarstw

Duże gospodarstwa (najbardziej predystynowane do absorbowania nowych technologii, innowacji i walki konkurencyjnej) zostały wyeliminowane ze wsparcia PROW. Wnioskujemy uwzględnienie w Planie Strategicznym roli dużych gospodarstw w zapewnieniu bezpieczeństwa żywnościowego kraju, zrównoważonego rozwoju i wydajnego gospodarowania zasobami naturalnymi. Badania naukowe wykazały, że przy wyższym poziomie intensywności produkcji obciążenie jednostki produkcji gazami cieplarnianymi jest niższe.

4. Wsparcie do 300 ha w gospodarstwie.

Wspierane są małe gospodarstwa, często o charakterze socjalnym, a nie towarowym. Proponowany sposób działania wskazuje, że celowym zamierzeniem jest dążenie do utrwalania rozdrobnionej struktury polskiego rolnictwa. Jako Federacja jesteśmy zdania, że wsparcie powinno być dostępne również dla większych gospodarstw o potencjale rozwojowym i proponujemy, aby wsparcie dotyczyło 300 ha w każdym gospodarstwie.

5. Ograniczenie produkcji rolniczej

Ograniczenie produkcji rolniczej w Unii Europejskiej nie jest remedium na zagrożenia środowiskowe i klimatyczne, gdyż nie stanowią one rozwiązań w skali globalnej. Przeniesienie produkcji z UE do innych rejonów, o technologiach nieuwzględniających wymagań środowiskowych, może spowodować pogorszenie wpływu na klimat w skali globalnej.

6. Ograniczenie zużycia antybiotyków

Podniesienie opłacalności produkcji zwierząt można uzyskać poprzez wprowadzenie zdrowotnych programów profilaktycznych dla stad trzody chlewnej, co spowoduje zmniejszenie upadków macior, śmiertelności zarodków w okresie ciąży i upadków prosiąt przed odsadzeniem. Poprawa zdrowia zwierząt prowadzi do zmniejszenia zużycia antybiotyków w produkcji zwierzęcej oraz ograniczenia zjawiska oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe. W Planie Strategicznym nie założono wsparcia dla zdrowotnych programów profilaktycznych zwierząt.

Ignacy Zaremba
Polski Związek Hodowców i
Producentów Trzody Chlewnej
„POLSUS”

Mariusz Olejnik
Prezes Zarządu
Federacji Związków Pracodawców –
Dzierżawców i Właścicieli Rolnych

Aleksander Dargiewicz
Prezes Zarządu
Krajowego Związku Pracodawców –
Producentów Trzody Chlewnej
POLPIG

Dariusz Goszczyński
Dyrektor Generalny
Krajowej Rady Drobiarstwa
Izba Gospodarcza

Jerzy Wierzbicki
Prezes Zarządu
– Polskie Zrzeszenie Producentów Bydła
Mięsnego

Jacek Zarzecki
Prezes Zarządu
Polskiego Związku Hodowców
i Producentów Bydła Mięsnego

Leszek Hądzlik
Prezydent
Polskiej Federacji Hodowców Bydła i
Producentów Mleka